

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

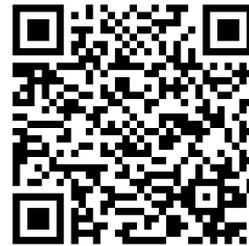
Державний обліковий номер: 0825U004152

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-11-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чумак Ольга Юріївна

2. OLHA SHUMAK

Кваліфікація: 14.03.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3880-152X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 14.03.08 Імунологія та алергологія

Дата захисту: 25-11-2025

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 255

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.38

Тема дисертації:

1. Особливості імунного статусу у новонароджених дітей з маркерами дисплазії сполучної тканини
2. Special aspects of the immune status in newborns with markers of connective tissue dysplasia

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене вирішенню актуальної проблеми сучасної педіатрії та імунології, а саме застосуванню теоретично обґрунтованого превентивного підходу до діагностики імуноопосередкованих захворювань у дітей із маркерами недиференційованої дисплазії сполучної тканини (НДСТ) шляхом статистичного моделювання індивідуальних прогнозів. Актуальність роботи обумовлена недостатнім вивченням імунологічних аспектів НДСТ у дітей віком 0-36 міс. і відсутністю критеріїв формування груп ризику диспластико-асоційованої патології. Вивчення доклінічних імунних змін при НДСТ має прогностичне значення для педіатричної практики, дозволяючи ідентифікувати ризик майбутніх ускладнень у неонатальному періоді. У науковій роботі: 1) описано теоретичне підґрунтя дослідження неонатального імунного статусу, порушення якого на тлі НДСТ проявляються імуноопосередкованою патологією в дітей віком 1-36 міс.; 2) визначено діагностичну цінність і запропоновано доступні

малоінвазивні маркери НДСТ для новонароджених (локомоторні: антропометричні індекси; вісцеральні: сонометричні серцеві показники; біохімічні: матриксні металопротеїнази – MMPs); 3) досліджено особливості неонатального імунологічного профілю (показники Т-клітинної, В-лімфоцитарної та фагоцитарної ланки імунітету) на тлі ознак НДСТ у дітей і матерів; 4) окреслено вагомі перинатальні предиктори імунних змін у новонароджених; 5) систематизовано найбільш значущі діагностично-прогностичні маркери НДСТ і пов'язаних імуноопосередкованих захворювань; 6) обґрунтовано та розроблено інтегративну модель прогнозування ризиків НДСТ-асоційованих груп захворювань (автоімунних, алергічних, інфекційних, коморбідних) для дітей віком 1-36 міс.; 7) створено узагальнюючий скринінговий алгоритм для ранньої стратифікації ризиків постнеонатальної захворюваності в дітей із маркерами НДСТ за результатами 36-місячного катамнезу. Мета дослідження полягала в удосконаленні ранньої діагностики змін імунного статусу у новонароджених дітей із маркерами недиференційованої дисплазії сполучної тканини шляхом розробки багатофакторної прикладної моделі. Дослідження проведено у два етапи. На неонатальному етапі (2018- 2020 рр.) обстежено 122 пари «породілля-новонароджений». У матерів вивчено біосоціальні та акушерські показники, локомоторні ознаки НДСТ (гіпермобільність суглобів, антропометричні індекси) і соматичну захворюваність. У новонароджених досліджено захворюваність, локомоторні (антропометричні індекси) та біохімічні маркери НДСТ (MMP-1, тканинний інгібітор MMP-1 – TIMP-1, їх співвідношення – MMP-1/TIMP-1), показники клітинної, гуморальної та фагоцитарної ланок імунітету. Основну групу (n=82) склали діти від матерів з НДСТ та власними ≥ 2 антропометричними маркерами, групу порівняння (n=40) – новонароджені від матерів без ознак НДСТ з нормальними антропометричними індексами. У межах катамнестичного етапу роботи (2018-2023 рр.) здійснено спостереження за 49 дітьми з числа обстежених новонароджених до досягнення ними віку 36 міс. У них вивчено клінічні прояви НДСТ та наявність імуноопосередкованої патології, зокрема алергічних, автоімунних та інфекційних захворювань. Для угруповання інформації було розроблено анкети-опитувальники (Додаток Е). Протягом дослідження отримано підтвердження прогностично несприятливого впливу НДСТ як у матерів, так і в їхніх дітей на особливості становлення імунної реактивності та якості постнатальної адаптації в цілому. З'ясовано, що поєднання в матерів проявів НДСТ із хронічною інфекційною ($p < 0,001$) та асоційованою соматичною ($p < 0,001$) патологією суттєво погіршує стан клініко-імунологічних показників у новонароджених. Діти від матерів із НДСТ характеризуються нижчим адаптаційним потенціалом, що підтверджується нижчими оцінками за шкалою Апгар ($p < 0,05$), сповільненим відновленням вітальних функцій у перші хвилини життя (14,63% дітей основної групи проти 2,50% у групі порівняння), нижчою вагою при народженні (2000- 2499 г; $p < 0,001$ і ≤ 1999 г; $p < 0,05$) та дефіцитом ваги відповідно до гестаційного віку (ГВ).

2. The dissertation research is devoted to solving an urgent problem of modern pediatrics and immunology, namely, the application of a theoretically based preventive approach to diagnosing immune-mediated diseases in children with markers of undifferentiated connective tissue dysplasia (UCTD) by statistical modeling of individual prognoses. The relevance of the work is due to the insufficient study of immunological aspects of UCTD in children aged 0–36 months and the lack of risk stratification algorithms for dysplasia-associated pathology. The study of prenatal immune changes in UCTD is of prognostic importance for pediatric practice, allowing to identify the risk of future complications in the neonatal period. The scientific work: 1) describes the theoretical basis for studying neonatal immune status, disturbances of which against the background of UCTD manifest as immune-mediated pathology in children aged 1–36 months; 2) determines the diagnostic value and proposes accessible, minimally invasive markers of UCTD for newborns (locomotor: anthropometric indices; visceral: sonometric cardiac manifestations; biochemical: matrix metalloproteinases – MMPs); 3) examines the features of neonatal immunological profiles (indicators of T-cell, B-lymphocyte, and phagocytic immunity) depending on UCTD markers in children and mothers; 4) outlines significant perinatal predictors of immune changes in newborns; 5) systematizes the most important diagnostic and prognostic markers of UCTD and associated immune-mediated pathology; 6) substantiates and develops an integrative model for predicting risks of UCTD-associated disease groups (autoimmune, allergic, infectious, comorbid) in children aged 1–36 months; 7) creates a comprehensive screening algorithm for early risk stratification of post-neonatal morbidity in children with UCTD markers based

on 36-month follow-up results. The aim of the study was to develop an algorithm for early diagnosis of changes in immune status in newborns with markers of undifferentiated connective tissue dysplasia by creating a multifactorial model for predicting the manifestation of immune-mediated diseases. The research was conducted in two stages. During the neonatal stage (2018– 2020), 122 "mother-newborn" pairs were examined. Maternal biosocial and obstetric indicators, locomotor signs of UCTD, and somatic morbidity were studied. In newborns, locomotor (anthropometric indices) manifestations and serum biomarkers of UCTD (MMP-1, tissue inhibitor of metalloproteinase-1 – TIMP-1, their ratio – MMP-1/TIMP-1), morbidity, and indicators of cellular, humoral, and phagocytic immunity were analyzed. The main group (n=82) comprised children of mothers with UCTD and ≥ 2 anthropometric markers, while the control group (n=40) included newborns of mothers without UCTD signs and with normal anthropometric indices. During the three-year follow-up stage, 49 children from the examined newborns were monitored until 36 months of age. Their clinical manifestations of UCTD and morbidity from allergic, autoimmune, and infectious pathologies were studied. Questionnaires were developed for data grouping (Application E). The study confirmed the prognostically adverse impact of UCTD in both mothers and their children on immune reactivity development and overall postnatal adaptation quality. It was found that maternal UCTD manifestations combined with chronic infectious ($p < 0.001$) and associated somatic ($p < 0.001$) pathologies significantly worsen clinical and immunological indicators in newborns. Children of mothers with UCTD exhibit lower adaptive potential, evidenced by lower Apgar scores ($p < 0.05$), delayed recovery of vital functions in the first minutes of life (14.63% in the main group vs. 2.50% in controls), lower birth weight (2000–2499 g; $p < 0.001$ and ≤ 1999 g; $p < 0.05$), and birth weight deficit relative to gestational age. Additionally, newborns with a maternal dysplastic background showed higher morbidity rates for congenital developmental anomalies ($p < 0.001$), birth asphyxia ($p < 0.05$), congenital pneumonia ($p < 0.05$), growth retardation and fetal malnutrition ($p < 0.05$), intraventricular hemorrhage ($p < 0.05$), birth trauma ($p < 0.05$), and associations of ≥ 3 diseases ($p < 0.01$). Importantly, maternal UCTD mediates the interaction of multiple maternal (biosocial, anthropometric, obstetric) factors with neonatal immunological indicators, as confirmed by multiple statistical correlations in the study's main group. In the absence of relevant diagnostic algorithms for UCTD in newborns and young children, the study for the first time substantiated and proposed a novel non-invasive method for diagnosing prenosological dysplastic changes. The recommended approach is based on objective criteria, including quantitatively calculated anthropometric indices and UCTD-associated sonometric cardiac indicators.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Chumak O.Yu., Volokha A.P. Pathological conditions in newborns against the background of undifferentiated connective tissue dysplasia in their mothers. *Modern Pediatrics. Ukraine*. 2021;6(118):25-31. (фахове видання України) DOI 10.15574/SP.2021.118.25 <https://med-expert.com.ua/journals/wp-content/uploads/2021/12/08.pdf> Key words: newborns, postpartum women, undifferentiated connective tissue dysplasia Ключові слова: новонароджені діти, породіллі, недиференційована дисплазія сполучної тканини ISSN: 2706-6134 (Online) ISSN: 2663-7553 (Print) <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85126718597&origin=recordpage>
- Chumak O. Yu., Volokha A. P. The level of serum matrix metalloproteinase-1 and tissue inhibitor of matrix metalloproteinase-1 in newborns from mothers with undifferentiated connective tissue dysplasia. *Ukrainian Journal of Perinatology and Pediatrics*. 2024; 1(97):64–71. (Scopus) DOI 10.15574/PP.2024.97.64

expert.com.ua/journals/wp-content/uploads/2024/05/12.pdf Ключові слова: новонароджені, недиференційована дисплазія сполучної тканини, матриксні металопротеїнази ISSN: 2707-1375 (Online) ISSN: 2706-8757 (Print) <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85192761393&origin=recordpage>

- Chumak O.Yu., Volokha A.P. Peculiarities of humoral immunity parameters in newborns with markers of undifferentiated connective tissue dysplasia. Modern Pediatrics. Ukraine. 2024;6(142):6-14. (Scopus) DOI 10.15574/SP.2024.6(142).614 <https://med-expert.com.ua/journals/wp-content/uploads/2024/12/03-1.pdf> Ключові слова: новонароджені, імунітет, сироваткові імуноглобуліни, дисплазія сполучної тканини ISSN: 2706-6134 (Online) ISSN: 2663-7553 (Print) <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85214222144&origin=recordpage>
- Chumak OYu, Volokha AP. Comprehensive assessment of the health status of early-age children with undifferentiated connective tissue dysplasia signs. Modern Pediatrics. Ukraine. 2025;1(145):32-41. (Scopus) DOI 10.15574/SP.2025.1(145).3241 <http://mpu.med-expert.com.ua/article/view/327452/317210> Keywords: children, connective tissue dysplasia, immunity, metalloproteinases, morbidity Ключові слова: діти, дисплазія сполучної тканини, імунітет, металопротеїнази, захворюваність ISSN: 2706-6134 (Online) ISSN: 2663-7553 (Print) <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-105005067023&origin=recordpage>

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100601

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волоха Алла Петрівна

2. Alla Volokha

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3092-2228

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кісельова Марія Миколаївна
2. Mariia Kiselova

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9954-5443

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького"

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлишин Галина Андріївна
2. Halyna A. Pavlyshyn

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4106-2235

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шунько Єлизавета Євгеніївна
2. Yelyzaveta Y. Shunko

Кваліфікація: д. мед. н., професор, член-кор., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4883-2549

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костюк Олена Олександрівна

2. Olena O. Kostiuk

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2561-9347

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика

Код за ЄДРПОУ: 01896702

Місцезнаходження: вул. Дорогожицька, Київ, 04112, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Шарікадзе Олена Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Шарікадзе Олена Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Серьогіна Наталія Олексіївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна